

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. свят) о 5-ій годині по полудні.

Редакція і Адміністрація: улица Чарneckого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати поштовою.

Рекламації не-апечатані вільні від оплати поштовою.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата

у Львові в агенції
дзевників пасаж Гавс-
мана ч. 9 і в п. к. Ста-
роствах на провінції:
на цілий рік К 4.80
на пів року „ 2.40
на чверть року „ 1.20
місячно . . . „ —.40

Поодинокое число 2 с.
З поштовою пере-
силкою:

на цілий рік К 10.80
на пів року „ 5.40
на чверть року „ 2.70
місячно . . . „ —.90
Поодинокое число 6 с.

Вісти політичні.

До ситуації. — Нова бесіда цісаря Вільгельма. — Палата панів. — Революція в Персії.

Літна сесія державної ради мала пер-
вітно закінчити ся сего місяця, однако пра-
пительство виступило з домаганем, щоби дер-
жавна рада поалагодила крім бюджету ще деякі
інші предложеня так, що літна сесія може
протягнути ся до 20 або 22 липня. Головно
розходить ся правительству о ухваленя горів-
чаного податку, бо то предложене має бути
небавом поалагоджене в угорскім соймї, отже й
австрійске правительство бажало би також
рівночасно упорати ся з тою справою, бо
інакше вийшла би значна запутанина між о-
бостронними правительствами. Задлятого ав-
стрійске правительство робить значні уступки
в тій справі в користь країв і держави, щоби
склонити парламентарні стороництва до ухва-
лення предложеня, котра уможливить поправу
краввих фінансів. Опір в польскім Колї зла-
годженій, а соціял-демократам обіцяв бар.
Бек в листопадї внести в палатї предложене
про обезпеченя на случай старосчи і неспро-
моги до праці. Крім того також обіцяє прави-

тельство підвишене плат поштової і залізничій
службі. Остало би на осінну сесію лише пред-
ложено про удержавненя чешкої півничної зе-
лізничї задля національно-політичних трудно-
стей, котрі могли би відтак висунути ся і при
інших справах і тому правительство бажав їх
обминати в тій хвилі.

„Neue fr. Presse“ доносить, що трудно-
сти в справі підвишеня податку від горівки ще
не усунені. Вправді Поляки хилять ся до
згоди, однако соціялісти ставлять опір. Коло
польске уложило свої жаданя, ідучі дуже да-
леко і вимагаючі великих видатків. Полиша-
ючи знижене податку чиншевого і домово-кля-
сового, піднесене платні залізничих функціо-
нарів і т. д. вичерпае ошадности, які держава
зробить на непрянію зниженя податку від
цукру. Що до соціялістів, то з ними ведуть
ся переговори. Соціялісти домагають ся запору-
ку від правительства, що закон о обезпеченю
на старість буде внесений і буде забезпечене
перше читане того закона в осінній сесії.

Німецька девятка, що недавно з нагоди
дарювання університетских студентів роабила
ся наслідком виступленя Вольфа і Пахера,
наново організує ся. На зборах т. зв. вольно-
думців німецьких ухвалено що тижжня сходи-
ти ся і вибрати спільну парламентарну комі-
сію, котра би виконувала ухвали загальних

зборів всіх представителів німецьких вольно-
думців.

Чехи намагають ся підчас вистави юві-
лейної дати почин до всеславянського з'їзду
В Празі має відбуту ся вступна нарада пред-
ставителів славянських народностей, в котрій
як звіщають, возьмуть участь також Поляки
З консервативістів має там прибуту гр. В. Ді
душицький. Відділ польского товариства прия-
телів згоди, як доносить „Ceskoslov. Korr.“ ви-
давана в Празі, видає відозву, в котрій вквує
на велику вагу порозуміня між славянськими
народами з культурного і політичного огляду.
Головним моральним успіхом уважає взаемини
між славянськими народами і розповсюдженя
ідеї повної рівноправности. Участь в початім
порозуміню мають взяти і Поляки а „Ceskoslov.
Korr.“ вважає Галицьку Русь тим мостом, який
має послужити до зближеня Славянства з
Росією.

В суботу по полудні рада палата панів
над бюджетом і прочими законами, ухвале-
ними оногди палатою послів. Промовляли гр.
Франц Туи, др. Грабмаєр, п. Президент міні-
стрів бар. Бек, Чайковський, Скене, Бернрай-
тер, др. Лев Пініньський і Пленер. Приступле-
но до голосованя і ухвалено бюджет в другім
і третім читаню. В часі голосованя над розді-
лом міністерства просвіти багато членів пра-

38)

Артисти і їх штука.

Образки із сучасної і давнійшої культури.

Після Де Во, Остена і др.

написав К. В.

(Дальше).

Послухайможе тепер, в який спосіб учив
Остен свого Ганса. Для ліпшого зрозуміня тої
науки треба тут сказати, що Остен був колись
учителем математики і очевидно ддятого взяв
ся він з такою ревністю учити коня рахун-
ків. Ми вже згадували попереду, що Ганс звер-
нув на себе увагу Остена тим, що підніс зу-
бами якусь покращку. Остен старав ся тоді
всілякими способами спонукати коня, щоби він
ще раз підніс покращку. По великих трудах
то ему удало ся, а тоді кінь за кожде підне-
сене покращки дістав в нагороду моркву. Отже
аразу поступав він з конем зовсім так як ро-
бять ся при дресованю. По тим малім початку
учив ся кінь підносити праву ногу. Коли під-
ніс єї, то дістав кусень хліба або моркви. Лиш
сего способу уживав Остен а ніколи не бив
коня.

Коли так розумний Ганс научив ся вже
тупати ногою, то Остен ставив перед него ці-
лий ряд однакових предметів і спонукував
звіря, тільки разів підносити і спускати ногу,
кілько було предметів. При тим мусів кінь за
кождим новим доданим предметом, н. пр. за

кождим новим круглем або новою кулею під-
носити о один раз більше ногу а при тим учив
ся й сполучати з ним нове слово, новий чи-
словник. Так научив ся він поволі пізнавати
числа від 1 аж до 100 і уживати їх на всіля-
кі ряди річий. Коли же научив ся добре ужи-
вати числівників і означати докладно скількість
предметів, хоч їх і не мав перед очима, тоді
вже розпочала ся справдешна наука численя,
наука додаваня чисел, відниманя, множеня
і т. д.

Щоби Ганса научити дробів нарисував
ему его учитель на таблиці, — зовсім як в
школі — довгу лінію представляючу одиницю
яко цілість. Коли відтак стер а лінії трохи
крайди на середині, Ганс мусів тепер озна-
чати, кілько куснів зробило ся з одної лінії.
Кожду половину означувано устно і письменно
числом $\frac{1}{2}$, при чім Ганс довідав ся, кілько се
значить те що значить слова чисельник і зна-
менник. В той спосіб научив ся він ділити ці-
лість на три, чотири і пять частий а коли вже
то научив ся докладно, слідувала наука дода-
ваня дробів, відниманя і т. п. тою самою мето-
диою, що і в школі.

Ну, добре, — скаже може хтось на се все. —
Припустім, що кінь може справді виучити ся
рахувати. Коли так, коли би Ганс або й який
інший кінь був дійсно в силі виучити ся чи-
сленя, то преці мусів би насамперед виучити
ся людскої мови, мусів би єї розуміти. На то-
го рода сумніви можна вже по тим всім, що
доси знаємо, сказати рішучо, що кінь хоч і не
може говорити, не може наслідувати людскої

мови, то без сумніву може єї розуміти. Звіря-
та висшого рода мають, як знаємо, можливість поро-
зумівати ся голосом з собою, отже мають рід
якоїсь мови а ся прикмета зближає їх і до лю-
дій. Папуги, мають у великій мірі здібність
навіть наслідувати людську мову, але очевидно
ддятого, що не лиш їх прилади мовні уложені
подібно як людські і дають їм можливість наслі-
дувати голос але й в їх мозку діє ся щось, що
помагає їм зберігати на довгий час такі самі
понятя, які витворюють ся в мозку чоловіка і
при нагоді убирати ті понятя в такі самі сло-
ва, яких і чоловік уживає, а котрих они ви-
учують ся від чоловіка. Коли папуга зголод-
нівши каже: Папузя голодна! Папузя хоче
їсти! — то сї слова, хоч і виучені чоловіком
суть без сумніву таким самим проявом роботи
папуги як і тупане коня ногою, коли він счи-
сляє разом 5 а 3 і відповідає 8. Певно, що став
річи змінює би ся трохи, як би всі відповіді
які давав кінь Остена опирає ся лиш чисто на
дресурі, значить ся лиш на механічнім вивче-
ню і виконуваню чогось лиш на даний знак
як би то лиш була хитра штука бо то, що
Англійці називають „трік“. А то іменно захи-
дувано коневи Остена. Др. Майснер писав сво-
го часу :

„Розумний Ганс порозуміває ся зі своїм
окруженем за помічю т. зв. пуканої мови, т.
є. він тупав правою і лівою передною ногою і
числить в той спосіб. Хто же інтересував ся
трохи дресурою коний, той преці знає, що то
зовсім не така трудна річ научити коня греба-
ти і тупати ногою. Коли же можна довести до

ВІСНИК

на всі залізничні

продає

Агенція залізничної держ. Ст.

Соколовського,

Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Фірма Полісок і Патрах вістала розв'язана, а
дальше під власною фірмою

Прошу отже П. Т. Відбирателів для по-
моєї фірми **Г. Патрах**, котра існує вже від
достарчуваня своїм відбирателям.

Г. Патрах, Стрий, (Галичина), ул. Торгова.

За правдиві стрийські коси з маркою „Січка рня“ гарантую. Коси суть в тім році о много сильнійше споряджені. —
Коси не відповідаючі своему заданю відміню.

Цінники на жадаве висилаю. — Висилка наступає відвратною поштою лише за готівкою або за посліплатою. — Порто
оплачую сам і число его при пачках 5 кілограмових 60 сот. При відборі 10 кіс нараз число тільки половину порта.
При відборі 20 кіс нараз наступає посилка цілком вільна від порта. При відборі 10 кіс нараз додаю цілком безплатно
одну косу і оден камінець; при відборі 30 штук нараз додаю 4 коси і 4 камінці цілком дарко.

Коси в пачках почтових висилаю до урядів громадских і селян до всіх країв европейских і заморских.

— — **Кожному, хто купить мою косу, то буде зовсім така як ту описана.** — —

Кос достарчую в видній формі краєвій і в довільних довгостях по слідуючих цінах:

Довгота цілої коси цят.	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115
Ціна одної коси Кор.	1.80	1.90	2.—	2.10	2.20	2.30	2.40	2.60	2.80	3—	3.20	3.40
На 5 клгр. іде штук	14	13	11	10	9	9	8	7	6	6	5	5

Мармурові бруски до острена кос:

Довгість в цятм.	18, 21, 22, 25	Подібні до мармуркових	32 сот.
Ціна одної штуки сотиків	60, 70, 76, 80	Бабка в молотком	К 2.40 сот.

Найдешевше можна купити лише

В Аукційній Гали

ул. Сикстуска 32

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерії,

старинности і все можливе до домового уладження.

Порозуміне з провінцією писемно.

Вступ вільний цілий день.

Головна Агенція дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає оголошення до всіх дневників

і також пренумерату на всі часописи краєві і заграничні.